

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Факультет романо-германської філології
Кафедра теоретичної і прикладної фонетики
англійської мови

Кваліфікаційна робота

на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

на тему: «Гендерні просодичні особливості мовлення носіїв
новозеландської англійської»

“Gender Prosodic Peculiarities of New Zealand Speech”

Виконала:

студентка денної форми навчання
спеціальності 035 Філологія
035.014 Германські мови та література
(переклад включно), перша англійська
Стоянова Крістіна Анатоліївна

Керівник:

к.філол.н., доц. Хапіна О. В.

Рецензент:

д.філол.н., проф. Бігунова Н. О.

Рекомендовано до захисту:
протокол засідання кафедри
№ 4 від 23.11.2022 р.

Завідувач кафедри
_____Кравченко Н. О.

Захищено на засіданні ЕК № _____
протокол № __ від __.12.2022 р.

Оцінка

(за національною шкалою,
шкалою ECTS, бали)

Голова ЕК _____ проф.Кравченко Н.О.
(підпис)

Одеса 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ НОВОЗЕЛАНДСЬКОГО ВАРІАНТА	
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	5
1.1. Сучасні проблеми соціолінгвістики.....	5
1.2. Сучасні варіанти англійської мови.....	12
1.3. Культурно-історичні передумови становлення та розвитку новозеландської англійської.....	15
1.4. Специфіка мовної ситуації в Новій Зеландії та картина світу новозеландського варіанта англійської мови.....	18
1.5. Вокалічні та консонантні особливості новозеландської англійської.....	22
РОЗДІЛ 2. ПРОСОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІАЛЕКТНОГО	
МОВЛЕННЯ.....	31
2.1. Поняття «просодія» та основні просодичні параметри мовлення....	31
2.2. Вплив гендерного фактору на просодичні параметри.....	34
РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	
3.1. Матеріал і методика експериментального дослідження.....	41
3.2. Результати аудиторського аналізу	45
3.3. Результати інструментального аналізу.....	51
ВИСНОВКИ	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	60
Summary	65

ВСТУП

Роботу присвячено вивченню просодичних особливостей новозеландського варіанту англійської мови.

Дане дослідження виконано в руслі соціофонетики, напрямку соціолінгвістики, що вивчає фонетико-фонологічні характеристики мовлення, яке звучить в соціальному контексті.

Об'єктом нашого дослідження є мовлення жителів Нової Зеландії.

Актуальність даної проблеми полягає у недостатній вивченості просодичних особливостей мовлення носіїв національних варіантів англійської мови, зокрема новозеландської англійської.

Мета дослідження полягає у виявленні просодичної організації мовлення носіїв новозеландської англійської в кореляції з гендерною належністю мовців.

Відповідно до мети в роботі було вирішено такі завдання:

- 1) сформульовано концептуальну базу дослідження;
- 2) описано історію формування та фонетичні особливості новозеландської англійської;
- 3) визначено репертуар просодичних засобів у мовленні носіїв новозеландської англійської;
- 4) визначено спільні й відмінні риси просодії мовлення в межах гендерних груп носіїв новозеландської англійської.

Методологія і методика дослідження визначалася метою і конкретними задачами роботи. У процесі вивчення була використана комплексна методика, в основі якої лежить низка методів, що традиційно використовуються у фонетичних дослідженнях.

Із загальнонаукових методів у роботі використано описовий метод, який застосовується для визначення характерних особливостей інформативних джерел; метод спостереження над емпіричним матеріалом; аналіз та індуктивне узагальнення отриманих у результаті аналітичної

реконструкції мовних фактів.

Основними спеціальними методами були вибрані метод аудиторського, аудитивного (слухового) аналізу та інструментального аналізу, який виконувався за допомогою програмного пакету Praat. Кількісні результати дослідження статистично оброблено.

Фактичний матеріал дослідження складають озвучені тексти англійського мовлення жителів новозеландських міст, а саме з Окланду, Велінгтону, Гамільтону, Квінстауну, Даргавіллу, Нейпіру та Гісборну. Загальна тривалість аудіозаписів – 142 хвилини. Вузкий корпус дослідження – 20 хвилин.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури.

У *Вступі* сформульовано основні положення роботи, визначено її об'єкт, предмет, основну мету і задачі дослідження, обґрунтовано актуальність дослідження.

Перший розділ присвячено теоретичному аналізу етапів формування новозеландської англійської, а також сучасних варіантів англійської мови. У розділі розглядаються такі поняття як *варіативність – варіантність* та *варіант* і *діалект*, вокалічні та консонантні особливості новозеландської англійської, гендерні особливості мовлення,

Другий розділ торкається проблеми просодичної варіативності діалектного мовлення.

Третій розділ містить опис основних результатів експериментального дослідження. У цьому розділі приводиться детальна методика експерименту, принципи відбору експериментального матеріалу, етапи проведення експерименту, а також результати аудиторського, аудитивного та інструментального аналізу, направлено на просодичне оформлення мовлення носіїв новозеландської англійської.

Кожний розділ завершується висновками, в яких представлені основні підсумки дослідження.

ВИСНОВКИ

Новозеландська англійська, що виникла як самостійний варіант англійської мови у 1870-х рр., вважається наймолодшою з усіх її різновидів. Незважаючи на спільне коріння з британським стандартом, певну схожість із південно-східними британськими діалектами, а також на тісну спорідненість з австралійським варіантом, новозеландська англійська володіє набором специфічних характеристик, зокрема просодичних.

У результаті проведеного дослідження було встановлено історичні особливості розвитку новозеландського варіанту англійської мови. У дослідженні також розглянуто культурно-історичні передумови становлення та розвитку новозеландської англійської. Особливу увагу приділено специфіці мовної ситуації в Новій Зеландії та картині світу новозеландського варіанта англійської мови. У роботі описано вокалічні та консонантні особливості новозеландської англійської, розкрито поняття просодії та просодичних параметрів мовлення, а також вплив гендерного фактору на просодичні особливості мовлення.

Однією з яскравих диференційних ознак мовлення новозеландців є високий висхідний термінальний тон, що є найбільш частотним як у чоловічому, так і в жіночому мовленні новозеландців.

Перцептивний та інструментальний аналіз дозволив виокремити загальні особливості просодичної організації мовлення в кожній з досліджуваних груп, а саме:

- 1) Високу частотність висхідної, хвилеподібної та рівної видів шкал. У чоловічому мовленні відсоток використання рівної та хвилеподібної шкал є вищим у порівнянні з жіночим мовленням, яке є більш насиченим висхідними шкалами.
- 2) Велику кількість високих висхідних та спадних термінальних тонів. Їх зафіксовано як у фінальних, так і в нефінальних позиціях. Чоловіче

мовлення носіїв домінує за кількістю спадних та спадно-висхідних термінальних тонів. Жіноче мовлення вирізняється більшою кількістю рівних та високих висхідних термінальних тонів.

- 3) Превалювання двосинтагменних, трисинтагменних та чотирисинтагменних фраз.
- 4) Ширший тональний діапазон жіночого мовлення у порівнянні з чоловічим.
- 5) Припадання частотного піку на ядровому складі в чоловічому мовленні та на першому наголошеному складі в жіночому мовленні.
- 6) Рекурентність надкоротких, коротких та пауз середньої тривалості.
- 7) Ширший динамічний діапазон жіночого мовлення в порівнянні з чоловічим.

Мовлення носіїв різних варіантів англійської мови є багатогранним об'єктом дослідження. Перспектива подальшого дослідження вбачається у виявленні спільних та відмінних просодичних ознак британського, австралійського та новозеландського варіантів англійської мови, а також місцевих діалектів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антипова А. М. Система английской речевой интонации. М., 1979. 179 р.
2. Белл Р.Т. Социоллингвистика: Цели, методы и проблемы. М.: Международные отношения, 1980. 320 с.
3. Беліков В.І., Крисін Л.П. Соціолінгвістика. М., 2000.
4. Бровченко Т. А. Проблемы словесного ударения: автореф. дис. ...докт. филол. н.: 10.02.04. Ленинград, 1973. 45с.
5. Григорян Н. Р. Гендерна варіативність висхідного тону у новозеландській англійській. Записки з романо-германської філології. № 1. 2022.
6. Ермакова Н.С. Этносоциальные проблемы двуязычия в современной англоязычной литературе. Автореферат... канд. истор. наук. М., 1989. 17 с.
7. Поливанов Е. Д. Статьи по общему языкознанию. М.: Наука, 1968. 376 с.
8. Поликарпов А.А. Элементы теоретической социоллингвистики. М., 1979. 154с.
9. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава: Довкілля, 2010. 844 с.
10. Скибина В. И. Национально-негетогенный язык и лексикографическая практика. Запорожье, 1996.
11. Скибіна В. І . Дисемінація національної мови та проблеми лексикографії : автореф. дис... докт. філол. наук : 10.02.04. Київ, 1998. 48 с.
12. Солнцев В. М. Вариативность как общее свойство языковой системы. Вопросы языкознания. №2. 1984.
13. Шахбагова Д. А. Фонетическая система английского языка в диахронии и синхронии. М., 1992.
14. Allan K. The component functions of the high rise terminal contour in Australian declarative sentences. *Australian Journal of Linguistics*. 4(1), 1984. P. 19 – 32.
15. Andersson L. Bad Language. Cambridge: Penguin books, 1980. 202 p.

16. Bauer L. *An Introduction to International Varieties of English*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2002. 160 p.
17. Bell A., Harlow R., Starks D. *Languages of New Zealand*. Wellington: Victoria University Press, 2005. P. 86 – 110.
18. Biggs B., Sinclair K. (eds.) *The Oxford Illustrated History of New Zealand*. Oxford: Oxford University Press, 1996. 389 p.
19. Britain D. Linguistic change in intonation: The use of HR terminals in New Zealand English. *Language Variation and Change*. № 4. 1992. P. 77 – 104.
20. Britain D., Newman J. High rising terminals in New Zealand English. *Journal of the International Phonetic Association*. № 22. 1992. P. 1–11.
21. Burchfield R. *The Cambridge History of the English Language. English in Britain and Overseas: Origins and Development*. Cambridge: Cambridge University Press. Vol. V. 1994. 686 p.
22. Coates J. *Women, Men and Language: A Sociolinguistic Account of Sex Differences*. L.: Longman, 1993. 177 p.
23. Coates J. *Women Talk: Conversation between Women Friends*. Oxford: Blackwell, 1996. 379 p.
24. Cruttenden A. Rises in English. In J.Windsor-Lewis (ed.), *Studies in general and English phonetics: Essays in honour of Professor J. D. O'Connor*. London: Routledge. 1995. P. 155–173.
25. Crystal D. *Cambridge Encyclopedia of the English Language*. Cambridge, 1995. 429 p.
26. Crystal D. *A Dictionary of Linguistics and Phonetics*, 6th ed. Oxford: Blackwell, 2008. 593 p.
27. Crystal D. *Prosodic Systems and Intonation in English*. Cambridge: Cambridge University Press, 2011. 390 p.
28. Dineen A. High rise tones and Australian English Intonation: A descriptive problem. *The language game: Papers in memory of Donald C. Laycock*. Canberra: Department of Linguistics, Australian National University. 1992. P. 115–124.

29. Eckert P. The whole woman: sex and gender differences in variation. 1993. P. 245 – 267.
30. Fletcher J., Grabe E., Warren P. Intonational variation in four dialects of English: The high rising tone. *Prosodic typology: The phonology of intonation and phrasing*. Oxford: Oxford University Press. 2005. P. 390– 409.
31. Fletcher J., Harrington J. High-rising terminals and fall-rise tunes in Australian English. *Phonetica*. № 58. 2001. P. 215–229.
32. Goffman E. *Interaktion und Geschlecht*. Frankfurt am Main: Campus Verl., 1994. 167 p.
33. Gordon E., Deverson T. *New Zealand English and English in New Zealand*. Auckland : New House, 1998. 318 p.
34. Gordon E., Maclagan M., Hay J. The ONZE Corpus. Creating and digitizing language corpora. *Volume 2: Diachronic Databases*. London: Palgrave Macmillan, 2007. P. 82 – 104.
35. Grabe E. Comparative intonational phonology: English and German. Doctoral dissertation, published as MPI Series in Psycholinguistics, 7, Max Planck Institute for Psycholinguistics, Nijmegen. 1998.
36. Grabe E., Post B., Nolan F. The IViE Corpus. Retrieved September 30. 2001. Retrieved from: <http://www.phon.ox.ac.uk/0;esther0ivyweb>.
37. Hay J., Maclagan M., Gordon E. *New Zealand English: Its origins and evolution*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2008. 164 p.
38. Holmes J. New Zealand Women Are Good to Talk to: an Analysis of Politeness Strategies in Interaction. *Journal of Pragmatics*, 1993. №20 P. 91 – 116.
39. Holmes J. *The Handbook of Language and Gender*. Blackwell Publishing Ltd, 2003. 75 p.
40. Holmes J. Using Maori English in New Zealand. *International Journal of the Sociology of Language*. 2005. № 172. P. 91–115.
41. Horvath B. M., Horvath R. J. A Multilocality Study of a Sound Change in Progress: the Case of /l/ Vocalization in New Zealand and Australian English.

2001. № 13. P. 37–58.
42. Jones D. English pronouncing dictionary. Cambridge University Press 1997. 559p.
43. Kachru Y., Smith L. E. Cultures, Contexts, and World Englishes. New York; London: Routledge, 2008. 256 p.
44. Key M. R. Male / Female Language. Metuchen, N.Y., 1975. 347 p.
45. Kotthoff H. Die Geschlechter in der Gespchraechsforschung: Hierarchen, Teorien, Ideologien. *Der Deutschunterricht*. 1996. № 1. P. 9 – 15.
46. Labov W. Sociolinguistic Patterns. Philadelphia: Univ. Of Pennsylvania Press, 1972. 344 p.
47. Lakoff R. Language and Women's Place. New York: Harper & Row, 1975. 85 p.
48. Laver J. Principles of Phonetics. Cambridge: CUP, 1994. 707 p.
49. Maclagan M. The English(es) of New Zealand. The Routledge Handbook of World Englishes. Abingdon: Routledge, the Taylor & Francis Group, 2010. P. 152–164.
50. Maltz D. N. A Cultural Approach to Male-Female Communication. *Language and Social Identity*. Cambridge: CUP, 1982. P. 196 – 216.
51. McConnel-Ginnet. Think Practically and Look Locally: Language and Gender as Community. *Annual Review of Anthropology*, 1992. № 21. P. 461 – 490.
52. Milroy L. Language and Social Networks. Oxford: Blackwell, 1980. 182 p.
53. Rait A. The use of HRTs in British English. Unpublished undergraduate dissertation, University of York, York, UK. 1997.
54. Roach P. English Phonetics and Phonology A Practical Course. 3^d ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 298 p.
55. Shobbrook K., House J. High Rising Tones in Southern British English. *15th International Congress of Phonetic Sciences*. Barcelona: Universitat Autonoma de Barcelona. 2003. P. 1273–1276.
56. Spender D. Man Made Language. London: Routledge and Regan Paul, 1980. 188 p.

57. Sudbury A. Variation and change in Falkland Island English. Unpublished Doctoral dissertation, University of Essex, Colchester. 2000.
58. Tannen D. Gender and Conversational Interaction. N.Y.: William Morrow, 1993. 145 p.
59. Thorne B. Language and Sex: Difference and Dominance Newbury House, Rowley, Massachusetts, 1975. 311 p.
60. Trudgill P. Social Identity and Linguistic Sex Differentiation. *Dialect and Language Variation*. Orlando, Academic Press, 1986. P. 395 – 401.
61. Wardhaugh R. An Introduction to Sociolinguistics. N.Y.: Blackwell, 1986. 384 p.
62. Woods N. J. New Zealand English across the Generations: an Analysis of Selected Vowel and Consonant Variables. *New Zealand English*. Amsterdam: Benjamins, 1999. P. 84–110.

Summary

The present paper deals with prosodic features of New Zealand speech. The aim of the study is to identify the prosodic organization of the speech of New Zealanders, both male and female ones.

New Zealand English (NZE), which emerged as an independent variant of the English language in the 1870s, is considered to be the youngest of all its varieties. Despite common roots with the British standard, certain similarities with south-eastern British dialects, as well as a close relationship with the Australian variant, New Zealand English has a set of specific characteristics, including prosodic ones.

As a result of the conducted research, the historical features of the development of the New Zealand variant of the English language have been established. The study also examines the cultural and historical background of the formation and development of New Zealand English. Particular attention is paid to the peculiarities of the language situation in New Zealand and the world picture of the New Zealand variant of the English language. The work describes the vocal and consonant features of New Zealand English, reveals the concept of prosody and prosodic parameters of speech, as well as the influence of the gender factor on the prosodic features of speech.

One of the bright differential features of New Zealanders' speech is the high rising terminal tone, which is the most frequent in both male and female speech.

The perceptual and instrumental analysis made it possible to single out the general features of the prosodic organization of speech in each of the studied groups, namely: 1) high frequency of ascending, wavy and level types of scales (in male speech, the percentage of level and wavy scales is higher compared to female speech); 2) a high number of high rising and falling terminal tones recorded both in final and non-final positions (male speech is dominated by the number of falling and falling-rising terminal tones whereas female one is characterized by a greater number of level and high rising terminal tones; 3) predominance of two-

syntagmatic, three-syntagmatic and four-syntagmatic phrases; 4) a wider pitch range of female speech compared to male one; 5) recurrence of ultra-short, short and medium-length pauses; 6) a wider range of intensity of female speech compared to male one.

The English speech is considered to be a multifaceted object of research. The prospect of further research is seen in the identification of common and distinctive prosodic features of British, Australian and New Zealand variants of the English language, as well as the prosodic peculiarities of local dialects and accents.